

REFERAT DE APROBARE

Secțiunea 1 - Titlul proiectului de reglementare

Ordin pentru aprobarea regulilor de suspendare și restabilire a activităților de piață și a regulilor de decontare aplicabile

Secțiunea a 2-a - Motivul emiterii reglementării

<p>1. Contextul și cadrul european de reglementare (Descrierea situației actuale)</p>	<p>În conformitate cu prevederile art. 36 și 39 din Regulamentul (UE) 2017/2196 al Comisiei din 24 noiembrie 2017 de stabilire a unui cod de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic, operatorul de transport și sistem CNTEE Transelectrica SA a elaborat, <i>Regulile de suspendare și restabilire a activităților de piață și regulile de decontare a dezechilibrelor, a capacității de echilibrare și a energiei de echilibrare în situația de suspendare a activităților de piață.</i></p> <p>Prevederile art. 35-39 din Regulamentul (UE) 2017/2196 al Comisiei din 24 noiembrie 2017 de stabilire a unui cod de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului, constituie cadrul legal al acestui proiect de ordin în ceea ce privește interacțiunile pieței de energie electrică cu cerințele și principiile care să asigure condițiile necesare menținerii siguranței în funcționare în întreaga Uniune prin promovarea coordonării operării sistemelor și asigurarea planificării operaționale.</p>
<p>2. Cadrul național de reglementare</p>	<p>Regulamentul aprobat cu Ordinul președintelui ANRE nr. 23/20216 a ținut seama de:</p> <ul style="list-style-type: none">- Legea Energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, care prevede la art 23, alin (8) că ANRE are dreptul de a suspenda funcționarea pieței concurențiale, în cazul aplicării prevederilor art. 4-7, care la rândul lor, prevăd că în cazul unor situații neașteptate de criză pe piața de energie și în cazul în care este amenințată siguranța fizică ori securitatea persoanelor, a aparatelor sau a instalațiilor ori integritatea sistemului, operatorul de transport și de sistem propune ANRE și ministerului de resort adoptarea unor măsuri de siguranță. <p>În prezent sunt în vigoare prevederi referitoare la suspendarea pieței angro de energie electrică, a pieței de echilibrare și la decontarea dezechilibrelor cuprinse în Regulamentul privind suspendarea funcționării pieței angro</p>

	de energie electrică și regulile comerciale aplicabile, aprobat cu Ordinul președintelui ANRE nr. 23/20216 cu modificările și completările ulterioare.
3. Scopul reglementării	<p>Proiectul de ordin propune condițiile, regulile și procedurile de suspendare și restabilire a activităților de piață și de decontarea dezechilibrelor, a capacității de echilibrare și a energiei de echilibrare aplicabile precum și modul de efectuare a plăților și a contestării decontării, în situațiile în care sistemul electroenergetic național (SEN) se află în stare de urgență, de colaps și de restaurare, aplicate de operatorul de transport și de sistem (OTS) și alți factori implicați.</p> <p>În acest sens, documentul de discuție prevede ca în cazul apariției unei stări urgență, de colaps și de restaurare a SEN sau de indisponibilitate timp de 30 minute a instrumentelor și mijloacelor de comunicare necesare pentru ca OTS să faciliteze activitățile pieței, OTS poate decide suspendarea temporară a uneia sau mai multor activități de piață și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) furnizarea capacității interzonale pentru alocarea capacității aferente cuplării piețelor intrazilnice la granițele zonei de ofertare corespunzătoare pentru fiecare unitate de timp a pieței atunci când se preconizează că sistemul de transport nu va fi readus la starea normală sau de alertă; b) transmiterea de către un furnizor de servicii de echilibrare a ofertelor de capacitate de echilibrare și de energie de echilibrare; c) furnizarea de către partea responsabilă cu echilibrarea (PRE) a unei poziții echilibrate la sfârșitul intervalului de timp pentru ziua următoare; d) furnizarea de modificări ale poziției PRE; e) furnizarea programelor de producție, programelor de consum și de schimburi comerciale interne/externe către TEL conform art. 111 alin. (1) și (2) din Regulamentul (UE) 2017/1485; f) procesul de cuplare unică a piețelor intrazilnice; g) achiziția serviciilor de echilibrare și achiziția rezervelor de reglaj și a serviciilor de sistem <p>Pentru situația în care SEN se află în colaps sau restaurare din colaps, proiectul de ordin propune o decontare diferită de cea normală conform regulilor de decontare în vigoare, pentru calculul dezechilibrelor, capacităților de echilibrare și energiei de echilibrare, și anume o decontare pe baza unui</p>

	<p>preț de restabilire calculat ca medie aritmetică a prețurilor de închidere rezultate din cuplarea piețelor pentru ziua următoare (PZU) pe o perioadă de 30 zile anterioare zilei în care a fost dispusă suspendarea activităților de piață, a întregii producții, respectiv consum, măsurate prin anulare dezechilibrelor PRE pentru perioada suspendării.</p> <p>Decontarea la prețul de restabilire este simplă, echilibrată, transparentă și nediscriminatorie, iar reducerea costurilor face să fie mai puțin probabile procese pentru plata unor daune, a căror îndreptățire nu este certă.</p> <p>Totodată aceste reguli prevăd ca OTS să elaboreze un raport în termen de 30 de zile de la restabilirea activităților de piață suspendate, conținând explicații privind raționamentul, punerea în aplicare și impactul suspendării pieței și referințele, asigurând în acest mod transparența decizională pentru suspendarea activităților de piață.</p> <p>Având în vedere că procesul de suspendare a pieței din Regulamentul privind suspendarea funcționării pieței angro de energie electrică și regulile comerciale aplicabile, aprobat cu Ordinul președintelui ANRE nr. 23/20216 cu modificările și completările ulterioare nu urmărește toate prevederile Regulamentului (UE) 2017/20196 necesitând o revizuire profundă a acestuia, precum și că responsabilitatea suspendării activităților de piață se regăsește în responsabilitatea ANRE dar pentru situații de criză a funcționării SEN care pot fi prevăzute de OTS prin analize pe termen scurt sau lung a adecvanței SEN, s-a considerat necesară abrogarea regulamentului referit.</p>
<p>4. Schimbări preconizate/ măsurile propuse prin prezenta reglementare</p>	<p>Documentul de discuție include următoarele idei principale:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Determinarea situațiilor și condițiilor în care OTS poate suspenda activitățile de piață cu diminuarea impactului asupra cuplării piețelor de energie PZU și PI; b) Identificarea activităților de piață care pot fi suspendate și a procedurii de suspendare și restabilire a acestora care descrie în detaliu etapele, rolul și responsabilitățile OTS, ale operatorului pieței de energie electrică desemnat și a celorlalți factori implicați; c) Procedura de comunicare care detaliază sarcinile și acțiunile pe care trebuie să le îndeplinească fiecare parte, în conformitate cu diferitele sale roluri în timpul suspendării și restabilirii activităților de piață,

	<p>d) Suspendarea pe perioada de colaps și a restaurării din colaps a SEN a tuturor contractelor pe piața angro (inclusiv a tranzacțiilor încheiate pe PZU și PI) iar vânzarea/achiziția să se realizeze la un preț unic de restabilire . Astfel, s-a dorit contracarea dificultăților financiare asociate costului dezechilibrelor înregistrate de participanții deconectați (producători, furnizori ai consumatorilor) în condițiile în care acestea ar rezulta drept consecință a unor condiții independente de acțiunile acestora;</p> <p>e) Modul de decontare aplicabilă în situațiile de colaps și restaurare din colaps a SEN;</p> <p>f) Modul de efectuare a plăților și de contestare a decontării de la lit. e).</p>
5. Alte informații	Nu este cazul

Secțiunea a 3-a – Mențiuni privind impactul socio-economic preconizat al proiectului de reglementare

<p>1.Impactul macroeconomic</p> <p>a) impactul asupra pieței de energie în ansamblul ei</p> <p>b) impactul asupra operatorilor economici</p> <p>c) impactul asupra consumatorilor/ clienților finali (variații de preț sau altele asemenea)</p>	<p>Regulile de funcționare a pieței în situații normale sunt suspendate, dar pentru o perioadă scurtă de timp necesară trecerii de la starea de urgență, colaps și restaurare la cea normală sau de alertă a SEN.</p> <p>Suspendarea activităților de piață va conduce la suspendarea efectele obligațiilor părților de livrare a energiei electrice, respectiv de plată a acesteia, cuprinse în contractele/convențiile de vânzare-cumpărare a energiei electrice încheiate pe piața angro, la suspendarea regulilor de selectare a energiei de echilibrare pe piața de echilibrare de către OTS, prevăzute în toate reglementările în vigoare referitoare la funcționarea pieței de echilibrare iar notificările de program transmise de PRE pentru intervalele de timp în care au fost suspendate activitățile de piață vor fi anulate.</p> <p>Totodată documentul de discuție, în forma propusă, aduce beneficii în situațiile de suspendare a activităților de piață, care constau în diminuarea</p>
---	---

	<p>costurilor implicate pentru mulți participanți prin anularea costurilor cu dezechilibrele pentru PRE și OTS în contextul stării de colaps și de restaurare din stare de colaps a SEN pentru perioada de suspendare a pieței de energie electrică.</p>
<p>2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat</p>	<p>Proiectul de reglementare nu se referă la subiectul ajutoarelor de stat, iar în ceea ce privește mediul concurențial, regulamentul are în vedere diminuarea pe cât posibil a efectelor asociate suspendării activităților de piață asupra piețelor în general. Se apreciază că Regulamentul transpune în cadrul legislației naționale prevederi care au fost deja adoptate la nivel european și care sunt obligatorii.</p>
<p>3. Impact asupra mediului de afaceri</p>	<p>Elaboratorii apreciază că regulile propuse pentru a fi aplicate în perioadele de colaps sau restaurare din colaps a SEN sunt de natură să reducă, pe cât posibil, dezechilibrele financiare care ar trebui suportate de unii participanți în cazul menținerii regulilor normale. Deși este de așteptat ca să existe totuși pierderi financiare suportate de producătorii care ar participa la restaurarea funcționării SEN și ar avea costuri mai mari decât prețul de restabilire sau de furnizorii ale căror achiziții de energie anulate erau la prețuri mai mici decât prețul de restabilire, se apreciază că acestea se vor situa într-un domeniu suportabil, mai ales în condițiile în care este de așteptat că situația de colaps să se limiteze la durata a maxim 6 ore, iar unitățile care participă preponderent la restaurare (care sunt pornite și/sau oprite în funcție de necesități) sunt mai degrabă unitățile hidro, care au costuri de pornire neglijabile.</p>
<p>4. Implicații sociale</p>	<p>Proiectul de reglementare nu se referă la acest subiect.</p>
<p>5. Impact asupra mediului</p>	<p>Nu este cazul.</p>

6. Alte informații	-
--------------------	---

Secțiunea a 4-a – Mențiuni privind impactul financiar preconizat asupra bugetului ANRE

Nu este cazul.

Secțiunea a 5-a - Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Modificarea Contractului-cadru de vânzare-cumpărare a energiei electrice încheiat între [producător de energie electrică] și [furnizor implicit]
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Proiectul de reglementare respectă obiectivele și prevederile <i>Regulamentului (UE) 2017/2196 al Comisiei din 24 noiembrie 2017 de stabilire a unui cod de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic.</i>
3. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	
4. Alte informații	

Secțiunea a 6-a - Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale de specialitate și operatori economici din domeniu	<p>Consultarea operatorilor economici din domeniu, inclusiv a organizațiilor neguvernamentale de profil s-a realizat prin intermediul consultării publice, descrisă mai jos.</p> <p>Societatea civilă a fost informată cu privire la necesitatea și conținutul proiectului de reglementare prin intermediul Notei de prezentare a proiectului de ordin publicată pe site-ul ANRE cu ocazia supunerii spre consultare publică a reglementării la faza de document de discuție, în data de 24 mai 2021, iar perioada primirii observațiilor la proiectul de ordin a fost stabilită până la data de 24 iunie 2021.</p> <p>Au fost primite observații de la OPCOM majoritatea constând în solicitări de reformulare și completare care au fost acceptate. Sinteza observațiilor se regăsește în Anexă.</p>
---	--

Față de observația OPCOM privind necesitatea de dispoziții vizând relațiile contractuale pe piața cu amănuntul, între furnizori și clienții finali, aceștia din urmă fiind primii afectați de starea de colaps a sistemului, de deficitul de putere, lipsa rezervelor de servicii de sistem, aplicarea măsurilor de deconectare manuală și automată de consum, considerăm ca zona pieței cu amănuntul este acoperită de standardul de performanță la distribuitori care reglementează situațiile de nealimentare cu energie electrică la consumatorii finali având în vedere că o situație de colaps poate să dureze maxim 6 ore.

Observația OPCOM privind faptul că Proiectul de Ordin conține referiri la dispozițiile „Regulamentului privind clauzele și condițiile pentru furnizorii de servicii de echilibrare și pentru furnizorii de RSF” și ale „Regulamentului privind clauzele și condițiile pentru părțile responsabile cu echilibrarea”, documente care la această dată nu sunt aprobate de către ANRE, răspunsul nostru este că la data supunerii aprobării prezentului proiect de ordin, va fi supus aprobării și proiectul de Ordin Clauze și Condiții în materie de echilibrare și în consecință nu există problema semnalată.

Privind propunerea OPCOM pentru modul de calcul al dezechilibrelor PRE subliniem că decontarea propusă în prezentul Ordin pentru situațiile de colaps și restaurare din colaps nu calculează dezechilibrele PRE ci doar drepturile și obligațiile PRE la prețul de restabilire. Menționăm că PRE nu mai au responsabilitatea echilibrării în contextul descris mai sus.

Referitor la propunerea OPCOM de invocare a Forței Majore în prezentul Ordin în intervalul de timp în care SEN a fost în colaps considerăm că nu este în spiritul prevederilor Regulamentului (UE) 2017/2196 care legiferează deja condiții în care OTS poate suspenda activitățile de piață.

Modificarea art. 51 al prezentelor reguli respectiv includerea recunoașterii de ANRE în metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de sistem a diferenței dintre suma costurilor cu achiziția de energie livrată de UFR/GFR la prețul de restabilire precum și costurile cu energia importată ca rezultat al strategiei de repunere sub tensiune de sus în jos,

	<p>și suma veniturilor din vânzare a energiei pentru întreaga perioadă de suspendare a activităților de piață conform art. 10 alin. (a) și (c) conform opiniei exprimate de DGTMLI în adresa înregistrată la ANRE cu nr.120339/2021.</p> <p>Introducerea în secțiunea 8.2.3 a noi articole cu prevederi privind utilizarea garanțiilor și penalităților de întârziere.</p> <p>Introducerea unei noi secțiuni, secțiunea 8.2.4 cu privire la procesul de contestare a notelor de informare pentru decontare elaborate de ODDPRE.</p> <p>Modificarea anexei la reguli pentru o mai bună înțelegere a modului de aplicare a parametrilor și intervalul de timp care trebuie respectat pentru fiecare parametru în situația prevăzută la art. 35. din Regulamentul (UE) 2017/2196.</p>
2. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități	Proiectul de reglementare nu are acest obiect.
3. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	<p>a) Consiliul legislativ – Nu este cazul</p> <p>b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării - Nu este cazul</p> <p>c) Consiliul Economic și Social - Nu este cazul</p> <p>d) Consiliul Concurenței - Nu este cazul</p> <p>e) Curtea de Conturi - Nu este cazul</p>
4. Alte informații	-

ANRE invită părțile interesate să transmită observații și propuneri legate de aspectele cuprinse în cadrul proiectului de act normativ, însoțite de o motivație corespunzătoare, cel mai târziu până în data de 25 octombrie 2021, inclusiv în format editabil, la adresa de e-mail srpee@anre.ro.